

Brüssel, 17. november 2017
(OR. en)

14378/17

Institutsioonidevaheline
dokument:
2017/0228 (COD)

TELECOM 296
COMPET 768
MI 835
DATAPROTECT 185
JAI 1049
CODEC 1819

MÄRKUS

Saatja:	Eesistujariik
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Komisjoni dok nr:	12244/17 TELECOM 213 COMPET 615 MI 637 DATAPROTECT 143 JAI 791 IA 141 CODEC 1407 + ADD 1 + ADD 2 + ADD 3
Teema:	Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus raamistiku kohta isikustamata andmete vabaks liikumiseks Euroopa Liidus – Poliitiline mõttevahetus

Euroopa andmepõhise majanduse täieliku potentsiaali vabastamine

Eesmärgiga viia lõpule digitaalse ühtse turu rajamine ja kasutada ära Euroopa andmepõhise majanduse kasvupotentsiaali avaldas Euroopa Komisjon 13. septembril 2017 seadusandliku ettepaneku raamistiku kohta isikustamata andmete vabaks liikumiseks (edaspidi „ettepanek“)¹.

¹ Ettepanek hõlmab eranditult isikustamata andmeid, et vältida kattumist isikuandmete kaitse üldmäärusega ((EL) 2016/679), millega juba nähakse ette isikuandmete vaba liikumine ELis. See tähendab, et segaandmete kogumite puhul kohaldatakse isikuandmete kaitse üldmäärust andmekogumi isikuandmetega seotud osa suhtes ja ettepanekut isikustamata andmetega seotud osa suhtes.

Uus digitehnoloogia, näiteks pilvandmetöötlus, suurandmete analüüs, tehisintellekt ja asjade internet, kujundab ümber meie ühiskonda ja majandust ning avab uusi võimalusi Euroopa kodanikele, ettevõtjatele ja avaliku sektori asutustele. Andmed on kesksel kohal kõikide kõnealuste tehnoloogiate puhul, mis on ette nähtud andmete kogumiseks, haldamiseks, levitamiseks ja analüüsimiseks. Need andmepõhised tehnoloogiad saavad suurendada tõhusust, võimaldada mastaabisäästu ja ergutada töötama välja uusi teenuseid. Kuid selleks, et korrastada neid teenuseid kogu ELis ja tagada, et ühtne turg toimib jätkuvalt ka digitaalajastul, peavad andmed saama liidus vabalt liikuda.

Liikmesriigid on teinud kindlaks mitu probleemi, millega tuleb tegeleda, et vabastada Euroopa andmepõhise majanduse täielik potentsiaal, alates avatud juurdepääsust avaliku sektori andmetele kuni ettevõtetevahelise andmevahetuse ja (taas)kasutamiseni välja. Samuti on nad rõhutanud vajadust küberturvalisuse, usalduse ja andmekaitse kõrge taseme järele. 18. juulil Tallinnas toimunud mitteametlikul kohtumisel analüüsisid telekommunikatsiooni- ja konkurentsivõime ministrid kõiki neid küsimusi. Kõnealuses ettepanekus käsitletud jõupingutuste lähtepunktiks on andmete vaba liikumise tagamine, kuna andmete säilitamise ja töötlemise tulemuslik ja tõhus toimimine on iga andmepõhise majanduse nurgakivi. Euroopa Ülemkogu on korduvalt rõhutanud vajadust võtta meetmeid andmete vaba liikumise osas ning oma 19. oktoobri järeldustes kutsus ta üles saavutama 2018. aasta juuniks poliitilist kokkulepet ettepaneku suhtes.

Tõkked andmete liikumisele Euroopas ja kuidas neid ettepanekus käsitatakse

Komisjon on liikmesriikidega peetud kolme struktureeritud dialoogi käigus teinud kindlaks neli peamist tõket andmete liikumisele ELis. Need tõkked esinevad kahel tasandil:

- 1) tõkked andmete liikumisele üle geograafiliste piiride (seadusandlikud ja halduspiirangud, mis sunnivad andmeid säilitama/töötleva konkreetse kohas, õiguslik ebakindlus ja usaldamatus) ning

- 2) tõkked andmete liikumisele IT-süsteemide vahel (IT-süsteemide vaheline andmete liikumine).

Selliste tõkete tulemusel väheneb majanduse kasvu- ja innovatsioonipotentsiaal, väheneb talitlustõhusus, tekivad puudujäägid andmekeskuste sektoris ja turumoonutused.

Geograafiliste tõketega seoses on mõned liikmesriigid kehtestanud riiklikes õigusaktides nõuded, mille kohaselt on nõutav andmete lokaliseerimine konkreetses geograafilises piirkonnas või territooriumil nende säilitamise või muu töötlemise otstarbel. Nende nõuete tulemusel on ettevõtjate (eriti VKEde) jaoks kulukam tegutseda piiriülevalt, kuna nõuetest tulenevalt on elektroonilisi andmeid vaja säilitada mitmes jurisdiktsioonis. Lisaks piiravad sellised piirangud ettevõtete valikuvabadust ja kahjustavad pilvteenuste konkurentsi.

Tõkked andmete liikumisele IT-süsteemide vahel väljenduvad eeskätt suurtes vahetamiskuludes, ajas, mis kulub andmete transportimisele, tagastatavate andmete vormingus või võimalikus kulus, mis on tingitud vahetamise tõttu tekkinud maasolekuajast.

Nende tõkete kõrvaldamiseks keelatakse ettepanekuga säilitatavate või muul viisil töödeldavate andmete asukoha piiramine liidus konkreetse liikmesriigi territooriumiga, välja arvatud juhul, kui see on põhjendatud avaliku julgeoleku kaalutlustel. Samal ajal seatakse ettepanekus eesmärgiks tagada liikmesriikide juurdepääs andmetele õigusliku kontrolli eesmärgil ja antakse panus pädevate asutuste seaduslike volituste üldisesse ühilduvusse. Digitaalse ühtse turu rajamise lõpuleviimise raames seatakse ettepanekus eesmärgiks aidata kaasa avatumale ja konkurentsivõimelisemale ühtsele turule andmete säilitamise ja muu töötlemise jaoks. Seda on võimalik saavutada tagades, et andmete säilitamine ja töötlemine on seaduslikult võimalik igal pool ELis, ning tagades, et äriandmed ei ole n-ö kinni teatava teenuseosutaja serveritel. Selle tulemuseks peaksid olema madalamad hinnad, rohkem innovatsiooni ja seega ka majanduskasvu, millest saavad kasu ELi ettevõtjad ning ka avaliku sektori asutused.

Eesistujariik kutsub ministreid üles juhtima selle eelnõu üle peetavaid arutelusid.

Arutelüküsimused

1. Pidades silmas praegust andmerefutatsioonit ja vajadust suurendada usaldust andmete säilitamise ja töötlemise vastu ühtsel turul, siis kuidas oleks võimalik kõige paremini tagada, et teie avaliku sektori asutused saaksid ettepanekust võimalikult palju kasu (kui turg andmete säilitamise ja töötlemise teenustele on konkurentsivõimelisem ja avatum)?
2. Kuidas soovitaksite tugineda Euroopa ja riiklikul tasandil olemas olevatele koostöömehhanismidele, et lihtsustada kiiret ja tõhusat andmevahetust õigusliku kontrolli eesmärgil?
3. Kas nõustute, et ettepanek on proportsionaalne ja asjakohane oma määratluste ja erandite (avalik julgeolek) poolest, et saavutada soovitud mõju? Kas oskate prognoosida konkreetseid olukordi, kus andmete asukoha piirangud on vajalikud ja proportsionaalsed, kuid ei ole praeguse ettepaneku kohaselt võimalikud?
